

Inhoud	1
Inhoud	2
Aanleiding	2
Vraagstelling	4
Aanpak	5
Beschrijving van de wijk	5
Demografische gegevens	6
Leeftijdsgroepen	8
Bevolkingsgroei	9
Bevolkingsdichtheid	9
Aantal huishoudens	9
Allochtonen	9
Loop der bevolking	10
Woningbestand, bijzondere woongebouwen en winkels	11
Inkomen en werk	11
Uitkeringsgerechtigden	11
Onderwijs	12
Veiligheid	12
Volksgezondheid	12
Politiek	14
Gemeentelijk beleid	18
Huidige situatie jeugdvoorzieningen	20
Uit de gespreksverslagen	22
Aanbevelingen	24
Bijlage 1	24
Enkele tabellen m.b.t. de wijk Voorhof	33
Bijlage 2	33
Methodische opmerkingen bij de wijkscan	35
Bijlage 3	35
Over het gebruik van informatie van sleutelfiguren	37
Bijlage 4	37
Kaartje Delft met wijk 24: Voorhof	37

Aanleiding

De situatie van het jeugd- en jongerenwerk in de wijk Voorhof in Delft noopt tot het maken van een nadere analyse. In het gedeelte Poptahof is in het buurtcentrum geen jongerenwerk. De buurt staat op het punt een ingrijpende renovatie te ondergaan die de woningsituatie ingrijpend zou kunnen wijzigen. Tegen het eind van het jaar 2003/begin 2004 zal in Poptahof een nieuw buurtcentrum geopend worden. De positie en betekenis van het jeugd- en jongerenwerk in het nieuwe buurtcentrum is ongewis.

Het buurtcentrum in het nabije gelegen Voorhof II (Voorhof-Hoogbouw en Roland-Holstbuurt) beschikt in zeer beperkte mate, over jongerenwerk nl. 8 uur tienerwerk. Het jongerenwerk dat er op dit moment gebeurt, geschiedt door vrijwilligers. Ook dit jeugd- en jongerenwerk wordt in een nadere analyse van de gehele buurt betrokken.

Welzijnswerk in Delft wordt sinds enkele jaren afgestemd op de inhoudelijke en beleidsmatige bijdrage van wijknetwerken. Het uitgangspunt is wijkgericht werken. De netwerken in wijken bestrijken verschillende beleidsterreinen en spelen in op de concrete wijk situatie. Ze vormen als het ware de verbinding tussen wijkbewoners en de gemeentelijke beleidsmakers. Professionals van voorzieningen als welzijnswerk, onderwijs, woningcorporaties, politie en betrokkenen van zelforganisaties en andere groeperingen nemen deel aan het netwerk. De netwerken leveren hun inhoudelijke bijdrage aan de wijkplannen en de gemeenteraad stelt deze wijkplannen uiteindelijk vast.

Uitgangspunt van het jongerenwerkbeleid is dat in elke wijk zichtbaar ruimte moet zijn voor jongerenactiviteiten, zo mogelijk in eigen centra. In dit verband wordt in de nota Knopen in de Wijk de nieuwbouw van het wijkcentrum Poptahof genoemd, dat voor 2001 gepland is en dat volgens de laatste berichten eind 2003/begin 2004 zal worden opgeleverd. In het nieuwe wijkcentrum wordt ook 'een jeugdvoorziening gerealiseerd'.

De huidige situatie van het kinder-, tiener- en jongerenwerk is zeer mager te noemen. Er ontbreken in de wijk Voorhof voornamelijk jeugdvoorzieningen in de vrijetijdssfeer. Om te komen tot een nadere analyse van het jeugd- en jongerenwerk in de wijk Voorhof zal een buurtscan worden gemaakt. We richten ons hierbij voornamelijk op de situatie van jongeren in de leeftijdsgroep 12-18 jarigen.

Vraagstelling

De buurtscan dient antwoord te geven op enkele, onderling samenhangende beleidsvragen met betrekking tot het jeugd- en jongerenwerk in de wijk Voorhof:

- Buurtscan: Hoe is de wijk Voorhof demografisch, economisch en sociaal samengesteld? Wat vindt een aantal professionals op het sociale terrein van de wijk Voorhof? Wat betekent dit voor de behoefte aan jeugdvoorzieningen op het terrein van de vrijetijdsbesteding? Meer methodisch: welke demografische en sociaal-culturele indicaties worden in de buurtscan opgenomen? Welke plaats nemen de indicaties in binnen het model van de buurtscan?
- Positie jeugd- en jongerenwerk: Wat is de positie van het huidige jeugd- en jongerenwerk in het buurtcentrum Voorhof? Welke sterkte-zwakte analyse kan ervan worden gemaakt? Op welke manier geven de buurtgegevens indicaties voor de behoefte aan jeugd- en jongerenwerk in ook de overige delen van de wijk Voorhof? Indien blijkt dat er voor de wijk behoefte bestaat aan een jeugdvoorziening: welke indicaties kunnen er geformuleerd worden voor de programmatische invulling van de behoefte? Wat kan de gemeente Delft verwachten van het jeugd- en jongerenwerk en welke inzet verwacht dit jeugd- en jongerenwerk van de kant van de gemeente (vooral uitgedrukt in formatieuren)?

De buurtscan wordt opgebouwd uit grofweg twee elementen. Naast tal van demografische en sociaal-culturele gegevens worden gesprekken met sleutelfiguren gevoerd. Na de presentatie van de belangrijkste gegevens, volgt een nadere analyse van het materiaal. Het rapport wordt afgesloten met een reeks aanbevelingen.

Aanpak

Met behulp van informatie van de gemeentelijke afdeling O&S wordt een beeld geschetst van de wijk Voorhof. Daarbij worden de volgende items onderscheiden:

1. bevolkingsopbouw: naar leeftijdsgroepen, naar gezinssamenstelling, prognose naar leeftijdsgroepen, bevolking naar herkomst
2. loop der bevolking: interne en externe migratie
3. wonen: gemiddelde woonbezetting, woningbestand, woonruimtes
4. economie: bedrijven in de wijk, winkel, beroepsbevolking, inkomensgegevens, gezinnen met sociaal minimum
5. uitkeringsgerechtigden: werklozen, periodieke uitkeringen, arbeidsongeschikten
6. onderwijs: (speciaal) basisonderwijs, (speciaal) voortgezet onderwijs, opleidingsniveau van de bevolking
7. cultuur en recreatie
8. openbare orde en veiligheid: misdrijven, alternatieve straffen
9. volksgezondheid
10. politieke verhoudingen.

Met een aantal sleutelfiguren worden gesprekken gevoerd. De gemeente Delft heeft in het kader van een wijkgerichte aanpak in elk van de zes wijken een coördinatieteam geformeerd van professionals die met de sociale situatie in de wijk te maken hebben. De teams staan onder leiding van een wijkcoördinator, in de teams zitten welzijnsfunctionarissen, vertegenwoordigers van de woningcorporaties, uitvoerders van ambtelijke afdelingen, enz. Met vijf leden van dit wijkcoördinatieteam zijn gesprekken gevoerd.

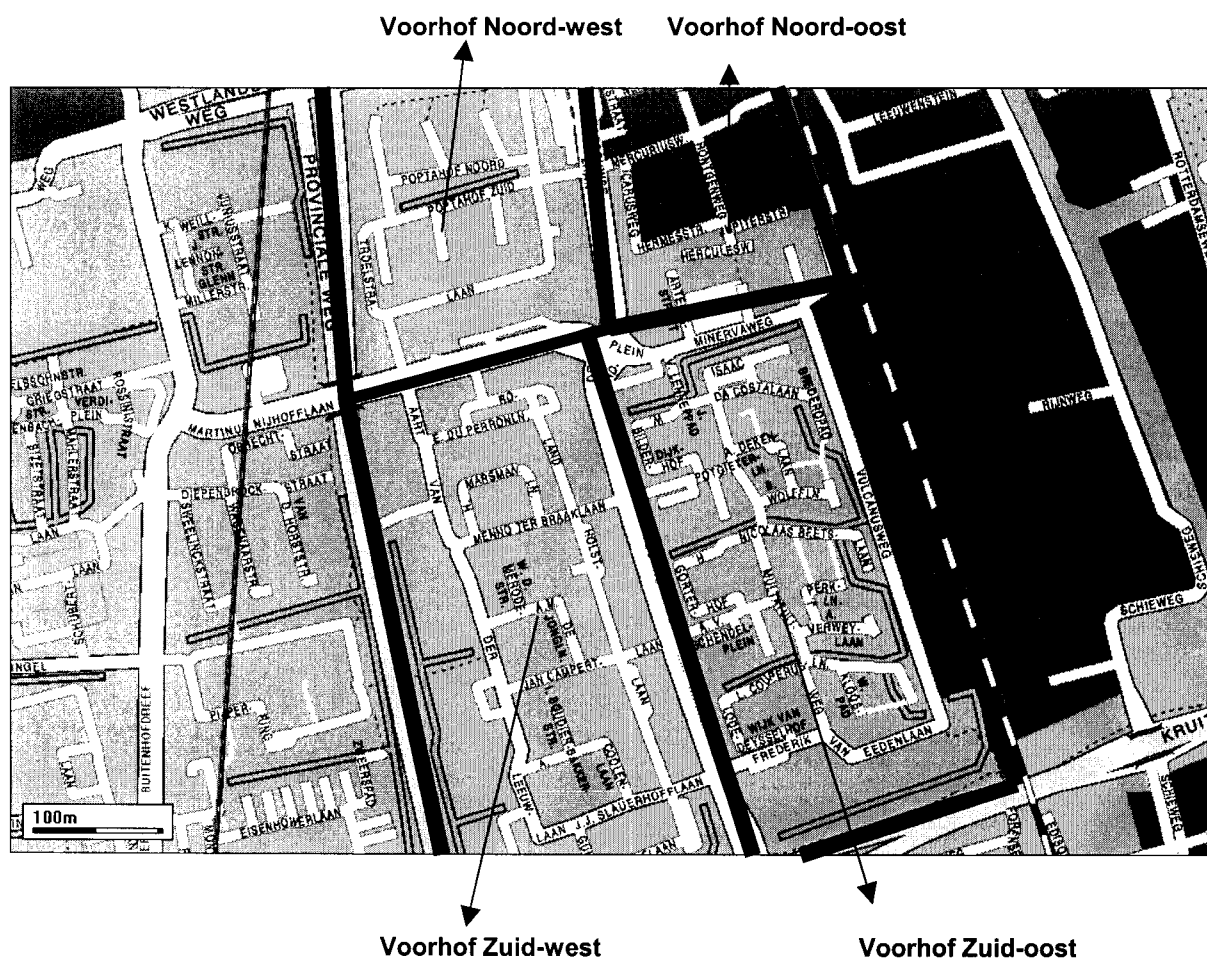
De keuze van sleutelfiguren is gemaakt met het oog op de leeftijdsgroep 12-18 jarigen en de sociale situatie in de buurt. Van de gesprekken zijn korte verslagen gemaakt. De informatie is verwerkt in de analyse van de wijk en aspecten klinken door in de aanbevelingen aan de gemeente. In bijlage 3 worden enkele opmerkingen bij het gebruik van informatie van sleutelfiguren geplaatst.

Beschrijving van de wijk

Demografische gegevens

In Delft wonen een kleine 100.000 mensen. Iets minder dan 13% van deze mensen woont in de wijk Voorhof.

De wijk Voorhof bestaat, niet officieel, maar wel feitelijk, uit vier buurten. De buurten verschillen sterk van elkaar. Voorhof (in termen van O&S wijknummer 24) wordt aan de noordkant begrensd door de spoorlijn Delft – Rotterdam, aan de zuidkant door de provinciale weg, aan de westkant door de Westlandse weg en aan de oostkant door de Kruishuisweg.

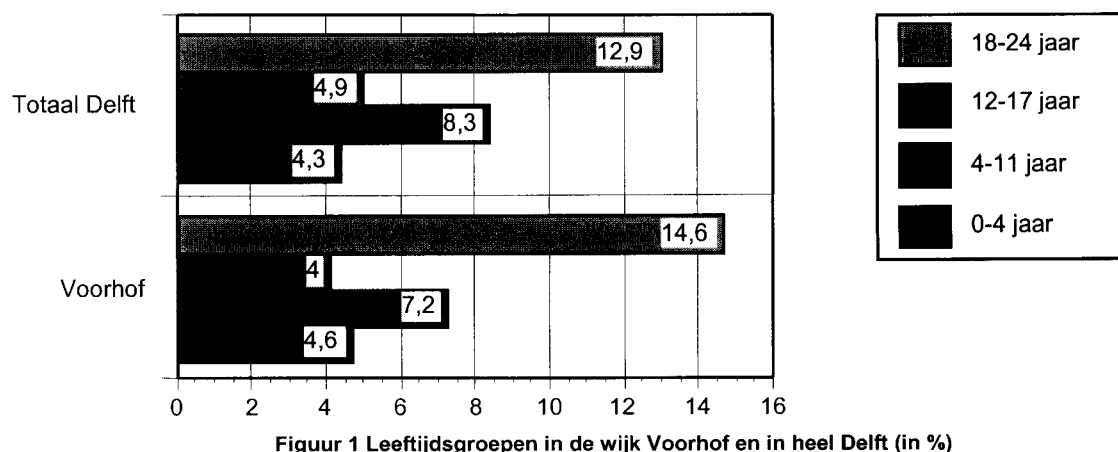
buurt:	subbuurt:	begrensd door:
Noord-west:	Poptahof-Noord en Poptahof-Zuid	de Martin Nijhofflaan, de Papsouwse laan, de Westlandse weg en de Provinciale Weg
Noord-oost:	bedrijventerrein Voorhof	de Mercuriusweg, de Papsouwse laan, de spoorlijn en de Westlandse weg
	Mythologiebuurt	de Mercuriusweg, de spoorlijn, de Minervaweg en de Papsouwse laan
Zuid-west:	Aart van der Leeuwbuurt	de Provinciale weg, Martin Nijhofflaan en de Aart van der Leeuwlaan
	Roland Holstbuurt	de Martin Nijhofflaan, de Voorhof Dreef, Kruithuisweg en de Aart van der Leeuwlaan
	Voorhof-Hoogbouw	de Voorhof Dreef, de Martin Nijhofflaan, Van Lennepad/Multatulilaan en de Guido Gezellelaan
Zuid-oost:	Multatulibuurt	de Minervalaan, de Multatulilaan, de Van Eedenlaan en de Vulcanusweg
	bedrijventerrein Culcanusweg	de Vulcanusweg, de Minervaweg, de spoorlijn en het Marcellus Emantspad

De vier buurten van de wijk kunnen we als volgt kort typeren:

Buurt	Typering
Zuid-west	Veel groen, oudere bevolking, verzorgingstehuizen
Zuid-oost	Flats (60-er jaren), jonge gezinnen, verschillende sociale klassen. Alleen de straten rond Da Costaplein zijn sociaal wat minder
Noord-oost	Voornamelijk bedrijventerrein, maar ook enkele woonflats, geïsoleerd
Noord-west	Relatief geïsoleerd woongebied, goedkope woningen, eenzijdig sociale woningbouw, eenzijdig allochtone bevolking (vooral Turken, Somaliërs en Irakezen). Bewoners onderhouden in beperkte mate contact met gemeente, wel met de woningcorporatie

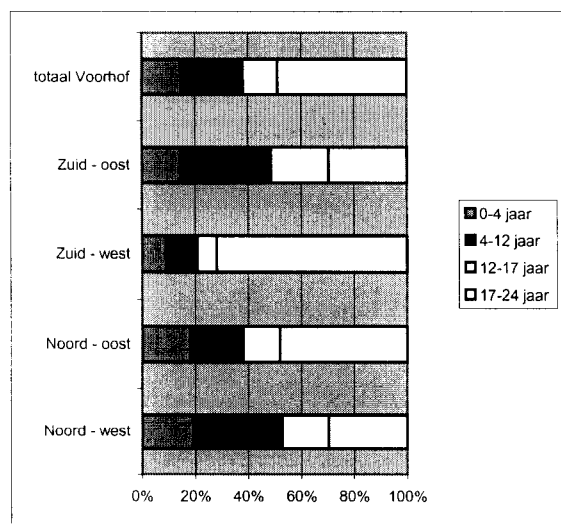
Leeftijdsgroepen

De leeftijdsgroepen in Voorhof wijken getalsmatig niet veel af van de rest van Delft. In Voorhof (zie figuur 1) wonen relatief net zoveel kinderen en jongeren als in geheel Delft. Alleen de leeftijdsgroep 18-24 jaar is iets meer vertegenwoordigd en het percentage van de groep 0-11 jaar in Voorhof ligt onder het stedelijk gemiddelde, resp. 11,8 in Voorhof tegen 12,6 in heel Delft.

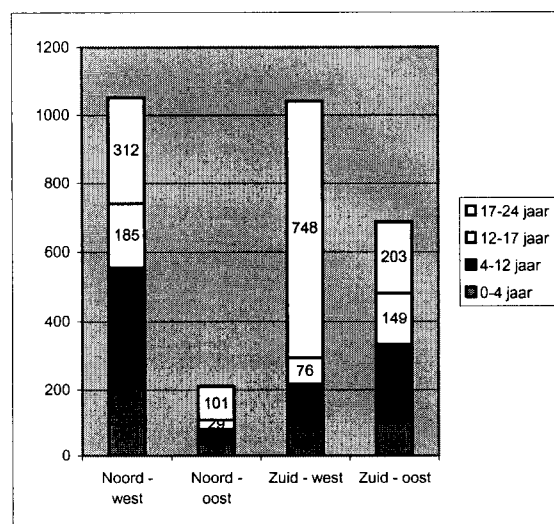

Delft is een typische studentenstad. Dit betekent dat er in verhouding met steden zonder universiteit of hogeschool Delft veel meer personen in de leeftijdsgroep van 17-24 jaar telt. Ook in Voorhof wonen veel studenten. De wijk heeft geen aparte studentenflat, maar de studenten wonen door de hele wijk heen. De relatief lage huren en goedkope woningen spelen hierin een grote rol. Er staan in Voorhof geen gebouwen van de Technische Universiteit.

Binnen Voorhof loopt de bevolkingsopbouw wel erg uiteen. Bij dit item wordt uitgegaan van de vier buurten die hiervoor zijn geschetst. Daarbij worden de leeftijdsgroepen op twee manieren belicht: in % van de totale bevolking (figuur 2) en in absolute aantallen (figuur 3).

Figuur 2 Leeftijdsgroepen van 0–24 jaar in de buurten van wijk Voorhof (in %)

Figuur 3 Leeftijdsgroepen van 0-24 jaar in de buurten van wijk Voorhof (abs.)

In Noord-west wonen beduidend meer gezinnen met jonge, opgroeiende kinderen dan in buurten als de Aart v.d. Leeuwbuurt en de Mythologiebuurt. De groep 0-4 jarigen vinden we vooral in Noord-west en in de woningen en flats bij het bedrijventerrein Vulcanusweg (Noord-oost). Bij de laatste gaat het echter om een kleine groep. De groep 4-12 jarigen vinden we vooral in Noord-west en Zuid-oost. In het laatste gedeelte gaat het eveneens om een kleine groep. De groep 12-17 jarigen is oververtegenwoordigd in Zuid-oost, terwijl de groep 17-25 jarigen, waaronder dus veel studenten, woonachtig is in het gedeelte Zuid-west.

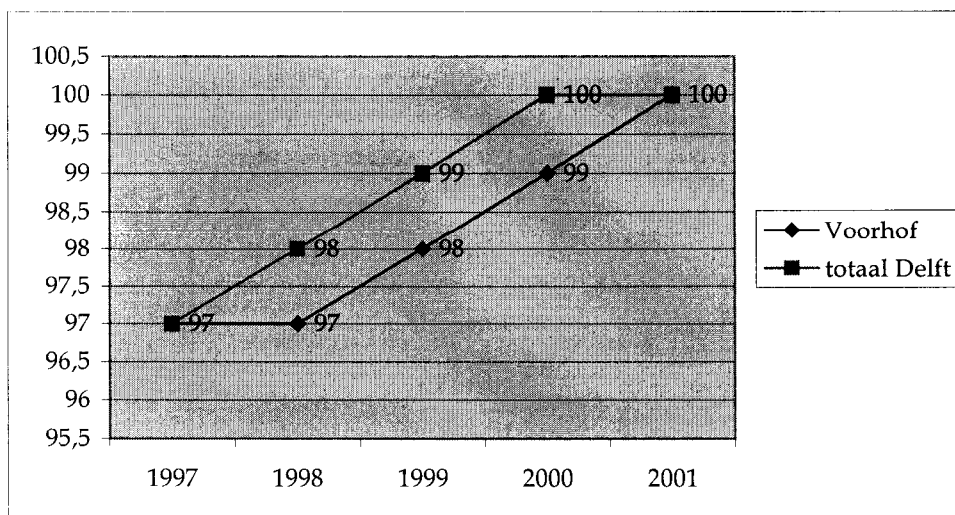
Voor degenen die liever een tabel dan een grafiek lezen volgt hieronder fig. 3 in tabelvorm.

Tabel 1 Leeftijdsgroepen in de wijk Voorhof, per buurt (abs.), (per 1-1-2002)

	0-4 jaar	4-12 jaar	12-17 jaar	17-24 jaar	25 en >	totaal
Noord-west	205	350	185	312	1748	2800
Noord-oost	38	42	29	101	962	1172
Zuid-west	94	123	76	748	3282	4323
Zuid-oost	101	232	149	203	1276	1961
totaal Voorhof	934	1446	808	3044	14919	21151
totaal Delft	4155	8019	4750	12515	66522	96961

Bevolkingsgroei

De groei van de bevolking kan geïndexeerd worden weergegeven, waarbij uitgegaan wordt van de periode 1997-2002. De ontwikkeling van geheel Delft en Voorhof loopt zoals in figuur 4 kan worden gezien parallel aan elkaar.

Figuur 4 Geïndexeerde groei van de bevolking in resp. heel Delft en Voorhof (periode 1997 – 2002, met 2001 als 100)

Bevolkingsdichtheid

In 2002 woonden in Voorhof 12.856 mensen. Per ha. was dit precies 100, hetgeen Voorhof maakt tot de dichtstbevolkte wijk in Delft. Binnen de wijk Voorhof wonen de meeste inwoners in de buurten Poptahof-Noord en Voorhof-Hoogbouw (deel van Zuid – oost).

Aantal huishoudens

Het aantal huishoudens in Delft bedraagt bijna 52.000. Iets meer dan de helft bestaat uit eenpersoonshuishoudens, een kwart uit tweepersoons- en iets minder dan een kwart uit huishoudens met 3 of meer personen.

Voorhof telt relatief veel eenpersoonshuishoudens en weinig huishoudens met 3 of meer personen.

Allochtonen

In Delft is een kwart van de bevolking van allochtone herkomst. In Voorhof bedraagt het aandeel bijna 40%, hetgeen de wijk het hoogste percentage allochtonen oplevert. 'Allochtonen' moet in dit verband erg breed worden opgevat. Alle niet-Nederlandse mensen worden daarbij gerekend, dus ook mensen uit België, Duitsland, Engeland en Amerika, mensen die qua achtergrond erg dicht bij de autochtone Nederlanders staan.

De grootste groep allochtonen in Delft wordt uitgemaakt door Turken en Indonesiërs, beide vormen 2,3% van de totale Delftse bevolking. Uit Suriname komt 2%, terwijl uit Marokko en de Nederlandse Antillen ongeveer 1% komt.

De groep vluchtelingen is onder de allochtonen sterk vertegenwoordigd. Een groot deel van hen woont in Voorhof. Het zijn mensen uit landen als Somalië (377 mensen), Irak (412 mensen), Indonesië (270), Iran (177), China (162) en Afghanistan (104). Vooral in de relatief goedkope flats van Poptahof wonen veel vluchtelingen. Andere relatief grote groepen allochtonen die in Voorhof wonen, komen uit Turkije (698), Suriname (348), Nederlandse Antillen (258) en Marokko (284). De inkomenspositie van allochtonen is wankel, zodat er onder die groepen een sterke trek is naar goedkope huurwoningen. Die zijn in grote mate aanwezig in de Poptahof, zodat ze daar naartoe gaan. Zo gauw het inkomen stijgt, trekken deze mensen verder. Woningwisselingen komen in Poptahof vaak voor.

Voorhof (en met name Poptahof) trekt veel buitenlandse woningzoekenden met kinderen aan. Kinderen die nog maar net in Nederland wonen, spreken de taal slecht en moeten wennen aan een vreemd land. Voor deze kinderen is er de *Centrale opvang*. Dit is een onderwijsvoorziening waar leerlingen die korter dan een jaar in Nederland zijn, een hele dag worden opgevangen. De Centrale opvang is een stedelijke voorziening, maar (tijdelijk) gevestigd in Buitenhof.

Loop der bevolking

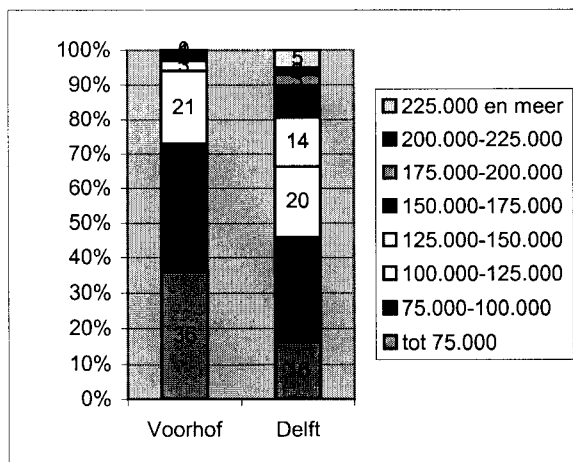
Het geboortecijfer van Voorhof ligt met 1,3% iets boven het stedelijk gemiddelde van 1,1%. Het sterftecijfer is met 1,6% het dubbele van het stedelijk gemiddelde. De externe migratie is in Voorhof relatief hoog. Mensen van buiten Delft komen relatief vaak in Voorhof terecht, terwijl het vertrek naar buiten Delft ook boven het stedelijk gemiddelde ligt.

Mensen uit Voorhof trekken ook in grote mate naar andere woningen in Delft. Zo'n 8% vestigde zich in 2001 in een andere Delftse wijk, terwijl uit andere delen van de stad een net zo grote groep zich vestigde.

De stadsvernieuwing van Poptahof heeft onder meer ten doel het woningbestand gevarieerder te maken: minder goedkope huurwoningen, meer duurdere koopwoningen, waardoor de bevolkingssamenstelling eveneens gevarieerder wordt. Hoe de nieuwe wijk demografisch zal zijn opgebouwd is niet precies bekend.

Woningbestand, bijzondere woongebouwen en winkels

De wijk Voorhof telt zo'n 7000 woningen, waarvan 78% huurwoning en 22% koopwoning. Samen met Buitenhof telt Voorhof de meeste woonruimten. Per ha. zijn er in Voorhof ook de meeste woonruimten, nl. 54. Ver boven het gemiddelde van 19 voor heel Delft. Meer dan 70% van de woningen in Voorhof stamt uit de jaren zestig. Slechts 3% is gebouwd vlak voor de Tweede Wereldoorlog en 9% is nieuwbouw uit de jaren negentig. De waarde van de woningvoorraad wijkt nogal af van dat het gemiddelde in Delft (figuur 5). De goedkopere woningen tot 175.000 euro zijn in Voorhof sterk oververtegenwoordigd.

Figuur 5 Woonruimten in Delft en wijk Voorhof naar waarde (1-1-2002)

In Voorhof zijn enkele bijzondere woongebouwen gevestigd. De capaciteit van deze woongebouwen is als volgt: enkele verpleeghuizen met een totale capaciteit van 65 eenheden, een bejaardenoord met een capaciteit van 346 eenheden, een gezinsvervangend tehuis met een capaciteit van 27 eenheden en een jeugdinternaat met drie eenheden. Alleen de wijk Vrijenban telt op het punt van bijzondere woongebouwen meer eenheden en een grotere capaciteit dan Voorhof.

In Voorhof zijn 369 bedrijven en instellingen gevestigd. Op een totaal van 3264 bedrijven en instellingen in heel Delft komt dit overeen met 11%. Deze 369 bedrijven en instellingen bieden aan 3798 personen werk. Op een totaal van 44.701 werkzame personen in heel Delft komt dit overeen met 8,5%. Voorhof scoort op deze punten onder het Delfts gemiddelde. Voorhof is hoofdzakelijk een woonwijk.

Naast de Binnenstad waar de meeste winkels zijn, heeft Voorhof van de overige wijken de meeste winkels en, na de wijk Delftse Hout, het grootste verkoopvloeroppervlak. In Voorhof zijn 18% van alle winkels met 'dagelijkse artikelen' gevestigd en 13,5% van de winkels met 'niet-dagelijkse' artikelen.

Qua verkoopvloeroppervlak komt dit overeen met 8674/28129 (= 30.5%) voor dagelijkse artikelen en 9731/108120 (= 9%) voor niet-dagelijkse artikelen. De branches van de winkels van niet-dagelijkse artikelen in Voorhof zijn voornamelijk 'kleding en modeaccessoires' (voor 23,5% van het totale verkoopvloeroppervlak in Voorhof), 'wonen' (13%) en 'doe-het-zelf artikelen' (10%).

Inkomen en werk

Het aantal mensen met een laag inkomen (d.w.z. < € 11.350 per jaar) komt in Voorhof overeen met een percentage van 44%. In heel Delft is het percentage 39%, dus Voorhof heeft veel meer huishoudens die met een minimum inkomen moeten rondkomen. Het percentage hoge inkomens (>€ 19.920 per jaar) bedraagt in Voorhof 17% tegen 20% in heel Delft.

Onder de huishoudens in Voorhof zijn 200 zelfstandigen en 2700 die als werknemer werkzaam zijn. De wijk telt 600 werklozen en bijstandontvangers, 200 arbeidsongeschikten en 1800 pensioenontvangers. Het jaarinkomen van de zelfstandigen ligt gemiddeld op € 26.730 en dat van de werknemers op € 23.640. Het jaarinkomen van de niet-actieven in de Voorhof is beduidend lager. Dat van de werklozen en bijstandontvangers bedraagt € 12.840, dat van de arbeidsongeschikten € 17.425 en van de pensioenontvangers € 22.100.

Meer dan een kwart van huishoudens in de wijk Voorhof heeft jaarlijks minder dan € 13.025 te besteden. Ter vergelijking: alleen in de wijken Vrijenban en Wippolder zijn meer huishoudens die met dat bedrag rond moeten komen. Daar ligt het aandeel op iets meer dan 30% van de huishoudens. In Voorhof zijn relatief gezien weinig huishoudens met een hoog (d.w.z. > € 33.035 per jaar) inkomen, nl. een kleine 14%. Voor heel Delft ligt dit aantal op 18%. Het percentage in Voorhof is het laagst van alle wijken.

Binnen Voorhof zijn de huishoudens met een laag gemiddeld inkomen vooral te vinden in Noord-oost (gemiddeld inkomen € 17.152). De gemiddeld hogere inkomens zijn te vinden in Zuid-West, m.n. in de Roland Holstbuurt en de Multatulibuur (gemiddeld € 22.690).

Uitkeringsgerechtigden

Delft telt in 2001 ruim 3200 ingeschreven werklozen, iets meer mannen dan vrouwen. Bij de duur van de werkloosheid valt één ding op: de groep personen die minder dan een half jaar werkloos is, is net zo groot als de groep personen die langdurig, d.w.z. langer dan 3 jaar, werkloos is. Het merendeel van de werklozen (30%) is tussen de 36 en 45 jaar. Er zijn relatief weinig jonge (15-20 jaar) werklozen: 5%.

Meer dan eenderde van de werklozen heeft alleen basisonderwijs gevolgd, terwijl een kwart een opleidingsniveau heeft van VBO/MAVO.

De werkloosheid onder het Antilliaanse bevolkingsdeel loopt al enige jaren sterk op, terwijl dat van het Turkse en Marokkaanse deel stabiel blijft op resp. 3% en 1%.

Ruim 2800 personen ontvangen een periodieke uitkering van de gemeente. In 96% van de gevallen handelt het om een bijstandsuitkering. In Voorhof en Buitenhof wonen relatief gezien de meeste mensen die via de gemeente Delft een uitkering ontvangen.

Onderwijs

In Voorhof volgen 848 kinderen het onderwijs op een basisschool. Iets meer dan helft doet dit op een openbare en een kwart op een rooms-katholieke school. In heel Delft volgen iets meer dan 8000

leerlingen basisonderwijs en de verhouding tussen de gezindten is als volgt: 28% openbaar, 33% rooms-katholiek, 24% protestant-christelijk, 3,5% reformatorisch en 10,5% algemeen bijzonder. In Voorhof nemen relatief gezien dus meer kinderen deel aan het openbaar onderwijs. Ongeveer driekwart volgt basisonderwijs in Voorhof zelf, terwijl ongeveer vijftien procent dit doet in de wijk Hof van Delft. Meer dan de helft van de leerlingen van niet-Nederlandse afkomst volgen het openbaar onderwijs. De overige leerlingen volgen in gelijke delen basisonderwijs op rooms-katholieke en protestant-christelijke scholen.

In Voorhof is met uitzondering van een dependance van de SVO (Speciaal Voortgezet Onderwijs) Herman Broereschool geen school voor voortgezet onderwijs. In de nabijheid van de wijk staan wel drie grote scholengemeenschappen. Op één daarvan zal binnenkort een project naschoolse activiteiten voor jongeren starten. Op die scholengemeenschap zitten veel jongeren uit Voorhof. Het algemene opleidingsniveau van de Delftse bevolking van 18 jaar en ouder laat zien dat iets meer dan een kwart alleen basisonderwijs of een lagere vorm van voortgezet onderwijs heeft gevolgd. Eenvijfde volgde een middelbare beroepsopleiding of het voorbereidend wetenschappelijk opleiding. Meer dan 40% heeft een hogere beroepsopleiding of universitaire studie gevolgd. De bevolking in de wijk Voorhof wijkt nauwelijks af van de Delftse verhoudingen.

Veiligheid

In vergelijking met andere Delftse wijken scoort Voorhof redelijk op veiligheid. Twee onderdelen scoren minder: het aantal agressieve delicten en de geluidsoverlast. Al met al is het algemene oordeel van de bewoners redelijk gunstig. De wijkpanels voeden wel de roep om meer toezichthouders: meer politie (op straat) of huismeesters (in de flats). Verder zijn er klachten over jongerenoverlast (vooral bij het winkelcentrum De Hoven).

Feitelijk: in 2001 vonden in Delft ruim 19000 misdrijven of andere wetsovertredingen plaats. Hiervan vonden meer dan 2500 plaats in de wijk Voorhof. De verdeling naar soort misdrijf in Delft en Voorhof wijkt nauwelijks van elkaar af. De helft van de misdrijven heeft betrekking op geweldsmisdrijven, ongeveer 40% ligt op het terrein van de vermogensmisdrijven en iets meer dan 5% op het terrein van vernieling en openbare orde.

Bij de geweldsmisdrijven in Voorhof heeft het in 40 gevallen betrekking op mishandeling en 20 gevallen van bedreiging. Bij de vermogensmisdrijven handelde het in 624 gevallen om eenvoudige diefstallen en 422 diefstallen d.m.v. braak.

Op grond hiervan worden vijf prioriteiten genoemd: agressieve delicten, alcohol en drugs, woninginbraken, jongeren en verkeersveiligheid.

Volksgezondheid

In Delft werken 46 huisartsen, 31 tandartsen en 9 apothekers. Hiervan werken in de wijk Voorhof 5 huisartsen, 4 tandartsen en 2 apothekers. Van deze beroepsgroepen werken er in Voorhof maar een of twee in een groepspraktijk.

Politiek

De PvdA is de partij met de meeste zetels (7) in de Delftse gemeenteraad, gevolgd door Leefbaar Delft en CDA met ieder 6 zetels en de VVD met vijf zetels. Groen Links heeft vier zetels. Leefbaar Delft deed in 2002 voor het eerst mee met de verkiezingen.

In vergelijking met deze Delftse verhoudingen stemden de mensen in Voorhof iets meer CDA en minder Groen Links. Ook de partij Stadsbelangen kreeg bij de laatste gemeenteraadverkiezingen relatief minder steun.

Gemeentelijk beleid

Als gevolg van de beleidskeuze voor een wijkaanpak heeft het welzijnswerk in Delft een koerswijziging ondergaan. Activiteiten in het kader van het welzijnswerk worden geplaatst binnen het kader van wijkprofielen, wijkbeschrijvingen en wijkplannen. Deze plannen worden cyclisch samengesteld. In het rapport 'Knopen in de wijk' is deze beleidswijziging uiteengezet en zijn enkele consequenties in het vooruitzicht gesteld.

Het rapport stelt vast dat de driehoeksverhouding: gemeente – accommodatiebesturen – stichting Breed Welzijn Delft (v/h SWD) in de koerswijziging centraal staat. De gemeente wil op stedelijk niveau een gesprekspartner, waarmee resultaatafspraken kunnen worden gemaakt.

Delft telt vijftien buurthuizen. Deze verschillen sterk naar grootte, professionele ondersteuning, bestuurlijke draagkracht en omvang van gemeentelijke subsidie. Naast buurthuizen zijn er de doelgroepgerichte voorzieningen: zes jongerencentra en vijf centra voor migranten. Bij de jongerencentra kan het gaan om een combinatie van wijkfunctie met een stedelijke functie; de centra voor migranten hebben alle een stedelijke functie. Alle voorzieningen (op twee na) hebben een accommodatiebestuur dat over de activiteiten van het centrum gaat.

Delft telt zeven wijken, incl. de binnenstad die in het welzijnsverhaal een aparte status heeft. De zes overige wijken moeten volgens de gemeente allen beschikken over een goed geoutilleerde accommodatie en een basisformatie in beheer en agogisch werk. Het welzijnswerk wil perspectief bieden op de volgende gebieden: maatschappelijke participatie, leefbaarheid en bestrijding sociaal isolement. Met de stedelijke stichting BWD worden afspraken gemaakt over de beroepsmatige ondersteuning per wijk en in stedelijk verband. Op stedelijk niveau wordt voorzien in allerlei ondersteuningsfuncties op het gebied van buurt- en wijkwerk, jeugd- en jongerenwerk, ouderenwerk, migranten- en vluchtelingenwerk, vrouwenwerk en diverse vormen van hulpverlening. De beschikbare formatie kan op drie manieren worden ingezet:

- accommodatiegebonden (ondersteuning activiteiten, bestuur en vrijwilligers)
- wijkgebonden (activiteiten, projecten, ondersteuning netwerken)
- stedelijk (projecten, doelgroepen).

De beoogde flexibele ondersteuning wordt concreet ingezet op basis van wijkplannen.

Het uitgangspunt van het welzijnswerk in Delft is wijkgericht werken. De netwerken in wijken bestrijken verschillende beleidsterreinen en spelen in op de concrete wijk situatie. Ze vormen als het ware de verbinding tussen wijkbewoners en de gemeentelijke beleidsmakers. Professionals van voorzieningen als welzijnswerk, onderwijs, woningcorporaties, politie en betrokkenen van zelforganisaties en andere groeperingen nemen deel aan het netwerk.

In elke wijk moet zichtbaar ruimte zijn voor jongerenactiviteiten, zo mogelijk in eigen centra, stelt de gemeente. In dit verband wordt in de beleidsplannen de nieuwbouw van het wijkcentrum Poptahof genoemd, dat voor 2001 gepland was en dat volgens de laatste berichten eind 2003 zal worden opgeleverd. In het nieuwe wijkcentrum wordt ook "een jeugdvoorziening gerealiseerd". Een combinatie met het jongerenwerk van JOV-Buitenhaven in de wijk Buitenhof staat daarbij voor ogen. Op welke manier de combinatie wordt gerealiseerd is vooralsnog onbekend. Geen van de sleutelfiguren kan mij hierover inlichten.

De onderhoudssituatie van het wijkcentrum Voorhof wordt aangepakt, terwijl het buurtgebouw op het Minervaplein opnieuw zal worden opgebouwd. Dit buurtgebouw krijgt een specifieke wijkfunctie, d.w.z. ze krijgen niet “de beschikking over professionele accommodatiegebonden ondersteuning” en de functie wordt afgestemd “op bewonersbehoeften op buurtniveau”. De woningcorporatie wordt hierbij betrokken.

In het nieuwe wijkcentrum in Poptahof zal de Somalische vereniging haar activiteiten uitvoeren. Ook Selam (organisatie voor buitenlandse jongeren) zal er een deel van haar activiteiten organiseren. Uitgangspunt voor de begeleidingsinzet voor jeugd en jongeren is per wijk een basisformatie van 40 uur, waarvan 8 uur tienerwerk. Uitgangspunt van de gemeente is dat daar in wijken met twee accommodaties daar 24 uur bij komt.

De wijk is in de optiek van de gemeente voor allerlei welzijns- en zorgvoorzieningen vindplaats van jongeren, maar door de mobiliteit van jongeren vraagt het jongerenwerk om een bredere blik en aanpak. Er moet voldoende flexibele capaciteit aanwezig zijn om beleidsmatig te bewegen tussen de wijken. De verdeling van deze flexibele uren over de wijken gebeurt op basis van wijkplannen. Tienerwerk vindt plaats in de wijkaccommodaties en jongerenwerk in eigen jongerencentra. In Voorhof (Poptahof) zal het jongerencentrum onderdeel uitmaken van het wijkcentrum.

Het formatieoverzicht van het wijkwerk aan het eind van het rapport voorziet voor de wijk Voorhof twee volwaardige accommodaties per 2004, 32 uur basisformatie en 24 uur extra formatie, bij een totale formatie per 1999 van 52 uur, wordt er uitgegaan van 4 extra formatie-uren. Voor het jeugd- en jongerenwerk (t.b.v. de leeftijdscategorie 10-19 jaar) kan de wijk Voorhof in 2004 beschikken over één accommodatie met 40 formatie-uren. De formatie per 1999 is 4 uur, zodat er in het komend jaar 36 uur bijkomt.

In het Wijkontwikkelingsplan Voorhof (Delft, april 2000) staat een visie op “de gewenste sociale en ruimtelijke ontwikkeling voor de middellange termijn”. Leefbaarheid vergroten en veilig stellen zijn de belangrijkste ambities. De situatie van kinderen en jongeren in Voorhof wordt in de nota als “zorgwekkend” beoordeeld. Vanwege de stedenbouwkundige opbouw hebben kinderen en jongeren weinig ruimte om te spelen en elkaar te ontmoeten. De belangrijkste overlast die jongeren geven komt hieruit voort: ze vertonen op sommige hanggedrag en bezorgen hierdoor overlast aan overige bewoners.

Over de wijze waarop de situatie van kinderen en jongeren verbeterd zou kunnen worden, heeft de gemeente allerlei voornemens. Enkele zijn al ter uitvoering genomen, andere worden binnen afzienbare tijd uitgevoerd.

- a. De gemeente zou graag zien dat instellingen die zich bezighouden met de opvang, begeleiding en opvoeding van kinderen veel meer gaan samenwerken met de basisscholen in Voorhof. Dit mondt uit in het project Brede School. In hetzelfde gebouw zijn dan diverse instellingen gevestigd zoals kinderopvang, buitenschoolse opvang en basisschool. De volgende zaken kunnen in een Brede School plaatsvinden:
 - activiteiten op sportief en cultureel gebied en bijvoorbeeld natuureducatie;
 - voorschoolse taal- en speelactiviteiten, oudercursussen en huiswerkbegeleiding;
 - opvoedadvieswerk, maatschappelijk en medisch preventief werk.

Het buurthuis van Poptahof wordt vernieuwd, waarbij voorlopig gedacht wordt aan de huidige locatie van het Poptahonk, hoek Aart van der Leeuwlaan en Martinus Nijhofflaan. In het buurthuis moet ook ruimte komen voor peuteropvang en buitenschoolse opvang. Met de basisschool in Poptahof-Noord ontstaat hiermee een Brede School. Financiële middelen zijn gereserveerd voor de nieuwbouw. Deze Brede School krijgt een belangrijke functie in de wijk. Daarom is het zinvol deze school op te nemen in het *wijknetwerk* en intensief te laten samenwerken met het welzijnswerk en bijvoorbeeld de jeugdhulpverlening. Verder wordt er naar gestreefd zoveel mogelijk voorzieningen op één plaats te combineren. Dat is niet alleen effectief vanuit het oogpunt van beheer, maar zo ontstaan ook nieuwe ontmoetingsplekken voor de wijk.

- b. Verspreid over de wijk liggen verschillende peuterspeelzalen en centra voor kinderopvang. De gemeente wil het aanbod beter afstemmen op de samenstelling van de bevolking. Er is nu een tekort aan buitenschoolse opvang voor 8 tot 12-jarigen. Er vindt uitbreiding plaats van de hele dagopvang aan de Lodewijk van Deijsselhof. De komende jaren zullen er ook verhuizingen plaatsvinden. De peuterspeelzaal in de Jac. P. Thijsseschool verhuist waarschijnlijk naar de Frederik van Eedenlaan. Verder zal een groep buitenschoolse opvang van De Albatros verhuizen naar een nieuwe locatie bij het (nieuwe) buurthuis van Poptahof. Het doel is een gezamenlijke huisvesting met peuterspeelzaal Berend Botje.
- c. Bij kinderen van 6 tot 12 jaar is het project Speelbal in Poptahof erg populair. Kinderen kunnen hier op bepaalde tijden terecht voor spelactiviteiten onder toezicht. Er zijn spelbegeleiders die spelmateriaal aan de kinderen uitlenen. In Poptahof wonen veel jongere kinderen die nergens anders veilig op straat kunnen spelen. Bovendien komen zowel Nederlandse als buitenlandse kinderen naar Speelbal. Hierdoor raken kinderen spelenderwijs met elkaar vertrouwd.
- d. Verspreid over de wijk liggen nu uiteenlopende speelvoorzieningen en ontmoetingsplekken voor jongeren. In verband met nieuwe veiligheidseisen moeten alle speelvoorzieningen worden aangepakt. Onveilige of weinig gebruikte speelplekken wil de gemeente opheffen en in buurten met een tekort kunnen op termijn nieuwe speelvoorzieningen komen. Verder wil ze kijken of een betere verdeling over de wijk mogelijk is. De gemeente wil samen met scholen, ouders, kinderen en jongeren een speelplekkenplan maken.
- e. Sport is bij uitstek een manier om jongeren te betrekken bij de samenleving. Het is een zinvolle vrijetijdsbesteding waarbij jongeren vaardigheden kunnen leren zoals samenwerken in een team en omgaan met regels. Bovendien is sport voor veel jongeren een uitlaatklep en geeft het zelfvertrouwen.
De gemeente wil samen met het jongerenwerk, sportverenigingen en andere partijen de informele sportbeoefening stimuleren. Informeel, omdat met name allochtone jongeren weinig georganiseerd sporten. Het project heeft de naam *Sports on the Street* gekregen.
- f. De komende vier jaar zal in iedere wijk van Delft een basisvoorziening voor het welzijnswerk wordt gerealiseerd. Voorhof krijgt twee wijkcentra met een nieuwe accommodatie in Poptahof (op de plek waar nu Poptahonk staat), het oude buurthuis wordt dan afgebroken. In Poptahof komt ook een voorziening voor jongeren met 32 uur voor jongerenwerk. Voor activiteiten voor tieners in het wijkcentrum is acht uur beschikbaar.

Samengevat:

Voornemen	Leeftijdsgroep	Beleidssterrein
Centrale Opvang Jonge Nieuwkomers	4-12 jaar	onderwijs, vluchtelingenopvang
Brede School	6-12 jaar	onderwijs, welzijn, gezondheidszorg
Herallocatie peuterspeelzalen, uitbreiding dagopvang 8-12 jarigen	0-12 jaar	welzijn
Verbetering/vernieuwing speelplekken in de buurt	6-12 jaar	welzijn
Sports on the Streets (reeds uitgevoerd)	12-16 jaar	sport, welzijn
Vernieuwde Poptahof (incl. jongerenwerk)	12-23 jaar	welzijn

Huidige situatie jeugdvoorzieningen

De scan levert voor Voorhof het volgende beeld op. De wijk is een typische jaren zestig wijk met veel hoge flats in een groene woonomgeving, afgewisseld met ééngezinswoningen. De woondichtheid is erg hoog. In de wijk wonen ruim 12.500 mensen, waarvan zo'n kleine 40% van allochtone afkomst. Onder de allochtonen zijn veel vluchtelingen; zij zijn vooral woonachtig in Poptahof.

Er wonen vergeleken met heel Delft weinig gezinnen met kinderen. De groep éénpersoonshuishoudens (waarschijnlijk veel studenten) is omvangrijk, net als de groep ouderen van 75 jaar en ouder. De aanwezigheid van vier woonvoorzieningen voor bejaarden is hieraan vooral debet. De gezinnen met opgroeiende kinderen nemen evenwel de laatste jaren snel toe. Ze concentreren zich vooral in de buurten Noord-west en Zuid-oost. De mobiliteit van de bevolking is iets hoger dan gemiddeld in Delft. Ook hier concentreert het zich vooral in de wijkdelen Noord-west en Zuid-oost.

Er staan in Voorhof heel veel huurwoningen, nl. 78% van het woningbestand. Het gaat in sommige buurten van Voorhof vaak om goedkope woningen. Dit maakt deze delen aantrekkelijk voor starters op de woningmarkt en voor groepen met een laag inkomen.

De inkomenspositie van de bevolking is ten opzichte van die van de gehele stad iets minder goed. De lage inkomensgroep wordt vooral teruggevonden in buurt Noord-oost. Samen met Buitenhof wonen in Voorhof relatief gezien de meeste mensen die via de gemeente een uitkering ontvangen. Het onderwijs is in de wijk voornamelijk gewoon (openbaar) basisonderwijs. Het voortgezet onderwijs heeft er geen scholen. Het algemene opleidingsniveau van de mensen in Voorhof komt in grote trekken overeen met dat van de rest van Delft, waarbij opnieuw gerealiseerd moet worden dat Delft een studentenstad is en 40% van de bevolking een HBO-niveau of hoger heeft.

De (on)veiligheid in de wijk wordt niet als een groot probleem beschouwd. Geluidsoverlast, agressieve delicten, jongerenoverlast en verkeersveiligheid worden in dit kader het meest genoemd.

De huidige situatie van het kinder-, tiener- en jongerenwerk is zeer mager te noemen. Er ontbreken in de wijk Voorhof voornamelijk jeugdvoorzieningen in de vrijetijdssfeer.

Op het aspect 'echtscheiding' scoort Voorhof niet afwijkend van de rest van Delft. Dit laatste vormt in het algemeen een goede indicatie voor ernstige probleemsituaties onder kinderen en jongeren en voor gedragsproblematiek. We zien dan ook geen reden om specifiek te pleiten voor extra inzet van jeugdhulpverlening in Voorhof. Op de relatie tussen jeugdhulpverlening en de overige jeugdvoorzieningen wordt zo dadelijk ingegaan.

De concrete situatie in Voorhof op het gebied van jeugd- en jongerenwerk is als volgt. Er worden in het buurthuis Voorhof enkele activiteiten voor kinderen ondernomen, maar er is geen kinderwerker. De activiteiten worden uitgevoerd onder leiding van vrijwilligers of vakdocenten.

Op vrijdagavond is in het buurthuis een mogelijkheid voor jongeren om aan de bar iets te drinken en elkaar te ontmoeten. Maar al enige jaren komt dezelfde groep jongeren en is er geen aanwas van nieuwe groepen. De jongeren komen uitsluitend uit de buurt rond het buurthuis en niet uit de andere delen van Voorhof. De avond wordt begeleid door leden van de jongerengroep zelf. De gemiddelde leeftijd van de jongeren ligt rond de twintig. In het buurthuis wordt niets georganiseerd voor tieners tot 18 jaar. Er is 8 uur tienerwerk, maar door ziekte van de werker wordt dit al geruime tijd niet benut.

In de buurt Poptahof was een buurtvoorziening. Toen deze werd afgebroken is er een noodvoorziening gekomen waar in twee ruimten activiteiten kunnen plaatsvinden. De noodvoorziening wordt hoofdzakelijk gebruikt door allochtone buurtorganisaties. Er vinden onder meer taallessen plaats in het kader van het project Oudkomers. Voor jongeren en tieners wordt er niets georganiseerd. In het toekomstige buurthuis, dat eind 2003 wordt opgeleverd, is 32 uur jongerenwerk gepland. De invulling van deze uren is vooralsnog onduidelijk.

In Poptahof is het project De Speelbal, voor kinderen van 6-12 jaar. Dit voorziet in een grote behoefte. Begeleiding wordt betaald door de woningcorporatie.

Aan het Minervaplein in de Mythologiebuurt was een kleine buurtvoorziening. De buurtbewoners hebben gelegenheid gekregen aan te geven welke invulling zij wensen voor het plein en het buurthuis, dat er eventueel komt.